

*Sygn. akt VI A Ca 944/14*

## WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

*Dnia 9 czerwca 2015 r.*

*Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:*

*Przewodniczący - Sędzia SA Aldona Wapińska (spr.)*

*Sędziowie: SA Agata Zając*

*SO (del) Grażyna Kramarska*

*Protokolant: sekr. sądowy Beata Pelikańska*

*po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2015 roku w Warszawie*

*na rozprawie*

*sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.*

*przeciwko (...) Sp. z o.o. w likwidacji w W.*

*o zapłatę*

*na skutek apelacji pozwanego*

*od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie*

*z dnia 10 lutego 2014 r.*

*sygn. akt XX GC 439/13*

*I oddala apelację;*

*II zasądza od (...) Sp. z o.o. w likwidacji w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.*

### *VI A Ca 944/14 UZASADNIENIE*

Powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla własnego i nakazanie pozwanemu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (wcześniej występujący jako (...) Sp. z o.o. w W.), aby zapłacił powodowi kwotę 129 784,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 20 marca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 złotych.

Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XX GNc 91/13 w dniu 12 lutego 2013 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, uwzględniając powództwo w całości.

W zarzutach od powyższego nakazu pozwany (...) Sp. z o.o. zaskarżył nakaz w całości, wniósł o jego uchylenie i o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania. Pozwany podniósł zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem przez nieuprawniony do tego podmiot, brak przeniesienia weksla na powoda oraz brak podstaw do obciążenia pozwanego opłatami wskazanymi w pozwie.

Po rozpoznaniu sprawy na skutek zarzutów pozwanego od nakazu zapłaty, wyrokiem z dnia 10 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

1. uchylił nakaz zapłaty z dnia 12 lutego 2013 r. wydany w postępowaniu nakazowym prowadzonym pod sygnaturą akt XX GNc 91/13 przez Sąd Okręgowy w Warszawie, (...) Wydział (...) w zakresie kwoty 11 054, 40 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 28 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty i oddalił w tym zakresie powództwo oraz w zakresie kwoty 908, 00 zł tytułem kosztów procesu;
2. utrzymał w mocy powyższy nakaz w pozostałym zakresie.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powód (...) Sp. z o.o. jest w posiadaniu weksla in blanco wystawionego na jego zlecenie przez pozwanego (...) Sp. z o.o. (uprzednia nazwa pozwanego: (...) sp. z o.o.). Powód wypełnił w dniu 31 lipca 2008 r. weksel wystawiony w dniu 31 lipca 2008 r. przez pozwanego na kwotę 129 784,26 zł. W wekslu wskazano, że został on wystawiony na zlecenie (...) sp. z o.o. w W. i będzie płatny dnia 28 grudnia 2012 r. w W.. Weksel został podpisany przez K. N. i M. N. członków zarządu pozwanego oraz opieczetowany pieczęcią (...) Sp. z o.o.” w prawym dolnym rogu. Powyższy weksel został wystawiony w celu zabezpieczenia wierzytelności z tytułu umowy leasingu nr (...) z dnia 31 lipca 2008 r. zawartej między (...) Sp. z o.o. w W. a pozwanym. Z deklaracji wekslowej z dnia 31 lipca 2008 r. wynika, że pozwany złożył do dyspozycji (...) Sp. z o.o. (ul. (...), (...)-(...) W.) dwa weksle in blanco oraz, iż (...) Sp. z o.o. miała prawo wypełnić je na sumę odpowiadającą łącznej kwocie wierzytelności (...) Sp. z o.o. z tytułu umowy leasingu Nr (...) z dnia 31 lipca 2008 r., w przypadku niedotrzymania umownego terminu płatności wynagrodzenia (...) Sp. z o.o. z tytułu powołanej umowy. (...) Sp. z o.o. miała prawo wypełnić każdy z powyższych weksli, w szczególności opatrzyć każdy z powyższych weksli datą płatności według swego uznania, zawiadamiając o tym pozwanego listem poleconym z uwzględnieniem, iż list ten powinien być wysłany najpóźniej na 7 dni przed wpisaniem w wekslu terminem płatności.

Przedmiotem umowy leasingu był sprzęt komputerowy oraz związane z nim urządzenia peryferyjne i/lub oprogramowanie (licencje) i/lub świadczenia innych usług przez różnych dostawców, dokładniej określonych w Warunkach Szczególnych (łącznie zwane (...)). Według art. 3 Aneksu do Umowy Leasingu, Warunki Szczególne nr (...) - ostatecznie faktycznie wydana kwota netto na zakupy dla Korzystającego w odniesieniu do niniejszej Umowy w okresie realizacji wyniosła 175 664,59 CHF. W związku z tym kwota inwestycji oddana do dyspozycji Korzystającego wymieniona w warunkach szczególnych nr (...) została zamknięta. Miesięczny czynsz wynosił 4 215,60 CHF (bez podatku VAT) od dnia 1 września 2008 przez 48 miesięcy.

Strony ustaliły Ogólne Warunki do Umowy Leasingu nr (...) (dalej „OWU”), których § 14 pkt. 2 stanowi, że w przypadku rozwiązania Umowy, Korzystający niezwłocznie przekaże Sprzęt do dyspozycji Finansującemu i zapłaci, tytułem kary umownej, kwoty równe wszystkim czynszom, jakie były należne do końca uzgodnionego czasu trwania Umowy. Ponadto wszystkie koszty poniesione przez Finansującego wskutek zakończenia Umowy, jak również koszty demontażu, pakowania lub transportu zwróconego Sprzętu będą ponoszone wyłącznie przez Korzystającego, bez względu na postanowienia Art. 15. Jeśli po rozwiązaniu Umowy, Korzystający przez pewien okres będzie nadal używał Sprzętu będącego uprzednio przedmiotem leasingu, Finansujący będzie miał prawo dochodzić wynagrodzenia za korzystanie ze Sprzętu bez tytułu prawnego w takiej samej wysokości, jak umowny Czynsz. Jednakże uiszczenie takiego rodzaju wynagrodzenia nie przywróci Korzystającemu praw z tytułu leasingu. Postanowienia Art. 6 powyżej odnoszące się do daty płatności Czynszów, pobierania płatności z rachunku i umownych odsetek za opóźnienie w płatności będą miały całym zakresie zastosowanie do wynagrodzenia za korzystanie ze Sprzętu bez tytułu prawnego. Powyższe postanowienia, odnoszące się do rozwiązania Umowy, nie pozbawiły Finansującego prawa żądania należytego wykonania Umowy aż do jej wygaśnięcia. Paragraf 6.6 OWU stanowił, że Czynsz będzie waloryzowany kwartalnie w zależności od zmian odnośnej stopy indeksu, określonej w odpowiednich Warunkach Szczególnych, waloryzacja będzie dokonywana w dniu waloryzacji (dniu wystawienia faktury).

Z załącznika nr 1 Warunki Szczególne wynikał także obowiązek zapłaty Czynszu w złotych polskich według kursu sprzedaży walut publikowanego przez (...) jeden dzień przed wystawieniem faktury (przedostatnie zdanie Załącznika 1 Warunków Szczólnych) oraz ich termin płatności (ostatnie zdanie załącznika 1 Warunków Szczólnych).

(...) Sp. z o.o. zawarła z (...) Umowę Ramową dotyczącą refinansowania umów leasingu zawartych przez (...) Sp. z o.o. W ust. 3.2 Umowy Ramowej w Części II zatytułowanej: Umowa sprzedaży sprzętu w leasingu, strony tej umowy postanowiły, iż Sprzedający zobowiązuje się przenieść na (...) istniejące zabezpieczenia powtórzone i sprawdzić, by Klient ustanowił wskazane zabezpieczenia powtórzone na rzecz (...).

W załączniku nr 46 do Umowy Ramowej – Akcie Przekazania z dnia 09 września 2008 r. – (...) Sp. z o.o. i z (...) postanowiły o sprzedaży przedmiotu umowy leasingu zwartej pomiędzy (...) Sp. z o.o. a pozwanym. Zgodnie z pkt. 3 „Zabezpieczenia powtórzone” (...) Sp. z o.o. miał przenieść na powoda istniejące zabezpieczenia powtórzone w postaci w dwóch weksli własnych. O przejściu praw i obowiązków z tytułu umowy leasingu na powoda, (...) Sp. z o.o. zawiadomiła pozwanego pismem z dnia 11 września 2008 r.

Powód (...) wystawił pozwanemu poszczególne faktury, na które składają się raty leasingowe oraz dodatkowe opłaty wynikające z nieterminowych płatności:

- 1) faktura VAT nr (...) z dnia 01 marca 2012 r., na kwotę 17 560,91 zł tytułem raty leasingu zgodnie z Umową Leasingu nr (...), warunki szczególne (...); wyliczoną po kursie sprzedaży CHF zgodnie z tabelą z dnia 1 marca 2012 r., z terminem płatności w formie przelewu do dnia 10 marca 2012 r.;
- 2) faktura VAT nr (...) z dnia 02 kwietnia 2012 r., na kwotę 17 652,74 zł tytułem raty leasingu zgodnie z Umową Leasingu nr (...), warunki szczególne (...); wyliczoną po kursie sprzedaży CHF 3,5684 złotych, zgodnie z tabelą z dnia 2 kwietnia 2012 r., z terminem płatności w formie przelewu do dnia 10 kwietnia 2012 r.;
- 3) faktura VAT nr (...) z dnia 10 kwietnia 2012 r., na kwotę 123,00 zł tytułem opłaty za każdorazowe opóźnienie w płatnościach zgodnie z Tabelą Prowizji i Opłat; z terminem płatności w formie przelewu do dnia 17 kwietnia 2012 r.;
- 4) faktura VAT nr (...) z dnia 02 maja 2012 r., na kwotę 17 781,36 zł tytułem raty leasingu zgodnie z Umową Leasingu nr (...), warunki szczególne (...), wyliczoną po kursie sprzedaży (...) 3,5944 złotych, zgodnie z tabelą z dnia 2 maja 2012 r., z terminem płatności w formie przelewu do dnia 10 maja 2012 r.;
- 5) faktura VAT nr (...) z dnia 01 czerwca 2012 r. na kwotę 18 768,77 zł tytułem raty leasingu zgodnie z Umową Leasingu nr (...), warunki szczególne (...), wyliczoną po kursie sprzedaży (...) 3,7940 złotych, zgodnie z tabelą z dnia 1 czerwca 2012 r.), z terminem płatności w formie przelewu do dnia 10 czerwca 2012 r.;
- 6) faktura VAT nr (...) z dnia 13 czerwca 2012 r. na kwotę 123,00 zł tytułem opłaty za każdorazowe opóźnienia w płatnościach zgodnie z Tabelą Prowizji i Opłat; z terminem płatności w formie przelewu do dnia 20 czerwca 2012 r.;
- 7) faktura VAT nr (...) z dnia 02 lipca 2012 r. na kwotę 18 052,37 zł tytułem raty leasingu zgodnie z Umową Leasingu nr (...), warunki szczególne (...), wyliczoną po kursie sprzedaży (...) 3,6491 złotych, zgodnie z tabelą z dnia 2 lipca 2012 r.), z terminem płatności w formie przelewu do dnia 10 lipca 2012 r.;
- 8) Nota odsetkowa nr N (...) wystawiona w dniu 20 marca 2012 r. na kwotę 935,99 zł; z tytułu nieterminowych płatności w wysokości 13% w skali roku: faktury VAT nr (...); faktury VAT nr (...); faktury VAT nr (...); z terminem płatności w formie przelewu do dnia 03 kwietnia 2012 r.;
- 9) Nota odsetkowa nr (...) wystawiona w dniu 18 czerwca 2012 r. na kwotę 378,23 zł; z tytułu nieterminowych płatności w wysokości 13% w skali roku: faktury VAT nr (...); z terminem płatności w formie przelewu do dnia 25 czerwca 2012 r.;

10) Nota odsetkowa nr (...) wystawiona w dniu 30 lipca 2012 r. na kwotę 2 561,90 zł; z tytułu nieterminowych płatności w wysokości 13% w skali roku: faktury VAT nr (...); faktury VAT nr (...); faktury VAT nr (...); faktury VAT nr (...); faktury VAT nr (...); faktury VAT nr (...); faktury (...); z terminem płatności w formie przelewu do dnia 06 sierpnia 2012 r.;

11) Nota obciążeniowa nr (...) wystawiona w dniu 31 lipca 2012 r. na kwotę 28 819,63 zł; tytułem kapitału pozostałego do spłaty w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu nr (...); z terminem płatności w formie przelewu do dnia 07 sierpnia 2012 r.;

12) Nota obciążeniowa nr (...) wystawiona w dniu 31 lipca 2012 r. na kwotę 94,08 zł tytułem salda należnego Leasingodawcy w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu nr (...); z terminem płatności w formie przelewu do dnia 07 sierpnia 2012 r.;

13) Faktura VAT nr (...) wystawiona w dniu 31 października 2012 r. na kwotę 6 932,28 zł tytułem kosztów obsługi zadłużenia; z terminem płatności w formie przelewu do dnia 09 listopada 2012 r.

W dniu 18 grudnia 2012 r. (...) wysłał zawiadomienie, iż jest w posiadaniu weksła wystawionego przez pozwanego i zawiadomił o wypełnieniu tego weksła na sumę 129 784, 26 zł.

W dniu 02 stycznia 2013 r. powód (...) wezwał pozwanego do niezwłocznej zapłaty kwoty 129 784,26 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach, załączonych do pozwu, zarzutów od nakazu zapłaty oraz dalszych pism procesowych., których mocy dowodowej żadna ze stron nie zaprzeczyła, a sąd nie znalazł powodów, aby z urzędu odmówić im wiarygodności i mocy dowodowej.

Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2014 r. Sąd pierwszej instancji postanowił na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. pominąć dowód z przesłuchania strony pozwanej z uwagi na jej nieusprawiedliwione stawiennictwo na rozprawie oraz ze względu na nieistotność faktów dla rozstrzygnięcia sprawy w rozumieniu art. 227 k.p.c., na okoliczności których strona miała zeznawać zgodnie ze wskazaną tezą dowodową (k. 55). Sąd wskazał, że w zarzutach od nakazu zapłaty pozwany wniosł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K. N., z tym że w toku procesu K. N. został ustanowiony likwidatorem pozwanej, wobec czego dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K. N. nie było dopuszczalne (art. 259 pkt 3 k.p.c.), gdyż przedstawiciel pozwanej mógł zostać przesłuchany w charakterze strony (art. 300 § 1 k.p.c.).

Oceniając zasadność żądania pozwu w świetle zarzutów podniesionych w zarzutach od nakazu zapłaty, Sąd pierwszej instancji wskazał, iż powództwo oparte jest na dwóch podstawach prawnych i faktycznych – na zobowiązaniu wekslowym oraz zobowiązaniu umownym.

Pierwszą podstawą jest art. 9 w związku z art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm., dalej jako „Prawo wekslowe”), natomiast drugą podstawę stanowią przepisy OWU, to jest § 6.1-6.2 OWU w związku z art. 709<sup>1</sup> i 709<sup>13</sup> § 1 k.c., § 6.8 OWU w związku z art. 359 § 2<sup>1</sup> k.c., § 6.9 OWU oraz 14.2 OWU w związku z art. 709<sup>15</sup> k.c.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że gdy podstawa faktyczna powództwa oparta jest na zobowiązaniu wekslowym, którego wystawcą jest pozwany, to zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. na pozwanym spoczywa ciężar procesowy udowodnienia, że brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa na podstawie weksła, w tym, że weksel został uzupełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010 r. IV CSK 109/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 września 2012 r. VI ACa 383/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 lutego 2013 r. I ACa 19/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2013 r. I ACa 1368/12). Natomiast gdy podstawa faktyczna powództwa opiera się na zobowiązaniu umownym, to na powodzie – zgodnie art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. – ciąży obowiązek udowodnienia istnienia zobowiązania umownego i jego wysokości. W związku z tym na każdej ze stron co do podniesionych zarzutów ciążyły ciężary procesowe w zakresie postępowania dowodowego w celu ich udowodnienia.

W ocenie Sądu pierwszej instancji roszczenie powoda oparte na wekslu było nieusprawiedliwione co do zasady. Zgodnie z art. 9 prawa wekslowego wystawca weksla odpowiada za przyjęcie i zapłatę na wekslu.

Podstawa faktyczna powództwa oparta jest na wekslu in blanco, o którym mowa w art. 101 prawa wekslowego, wypełnionym przez pozwanego.

Sąd pierwszej instancji podzielił zarzut pozwanego co do braku wykazania przez powoda nieprzerwanego szeregu indosów weksla własnego, wskazując, iż zgodnie z art. 16 prawa wekslowego podstawową formą przeniesienia prawa z weksla jest indos, który stanowi pisemne oświadczenie umieszczone na papierze wartościowym na zlecenie, zawierające co najmniej podpis zbywcy oznaczający przeniesienie praw na inną osobę. Do przeniesienia prawa z weksla, oprócz samego indosu, potrzeba jeszcze wręczenie go indosatariuszowi, tak aby stał się on posiadaczem weksla. W ocenie Sądu pierwszej instancji w niniejszej sprawie powód w tej formie nie nabył weksla, co przyznał w piśmie przygotowawczym nr 1, gdyż weksel niezupełny nie mógł być indosowany. Obrót niezupełnym wekslem in blanco jest dopuszczalny jedynie na zasadach przelewu (art. 509 – 516 k.c.), tj. bez ograniczeń dłużnika w podnoszeniu zarzutów wobec nabywcy weksla in blanco i bez możliwości nabycia tego weksla w dobrej wierze od nieuprawnionego (tak wyrok SN z 21 września 2006 r., I CSK 130/06).

Sąd Okręgowy podzielił ponadto argumentację pozwanego, że nie doszło do skutecznego przelewu praw z weksla in blanco, gdyż weksel został wypełniony przed datą przelewu praw z weksla in blanco oraz, że nie został on wypełniony zgodnie z upoważnieniem do wypełnienia weksla in blanco. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Stosownie do art. 509 § 2 k.c. wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Sąd meriti podniósł, że załączony do pozwu weksel został wystawiony przez pozwaną w celu zabezpieczenia wierzytelności z tytułu umowy leasingu nr (...) z dnia 31 lipca 2008 r. zawartej przez pozwaną z (...) sp. z o.o. W miejsce tej ostatniej spółki wstąpił powód na podstawie umowy ramowej z (...) sp. z o.o. wraz z aktem przekazania z dnia 9 września 2008 r., na mocy której powodowa spółka nabyła sprzęt będący przedmiotem umowy leasingu pomiędzy (...) a pozwaną spółką. Zgodnie z ust. 3.2. umowy ramowej zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. a powodową spółką, pierwsza z wymienionych spółek przeniosła na rzecz powoda zabezpieczenia ustanowione na jego rzecz w postaci wystawionych przez pozwaną spółkę weksli in blanco, co wynika z aktu przekazania z 9 września 2008 r.

W ocenie Sądu dopuszczalny jest obrót wekslem in blanco przed jego uzupełnieniem, zarówno przez indos, przelew, jak i przez dziedziczenie. Natomiast w niniejszej sprawie uzupełnienie weksla przez (...) sp. z o.o. nastąpiło przed zawarciem wyżej wymienionych umów. Weksel został wypełniony przez pozwanego, tj. na zlecenie (...) sp. z o.o., w dniu 31 lipca 2008 r., a zatem w tej samej dacie co data wystawienia weksla przez pozwanego. Oznacza to, że powód wypełnił weksel przed dniem zawarcia umowy sprzedaży przedmiotu leasingu nr (...) i przed dniem wystawienia aktu przekazania praw z weksla, co nastąpiło w dniu 9 września 2008 r. Skoro powód wypełnił weksel przed datą zawarcia umowy przelewu wierzytelności, to nie mógł tego weksla jako weksla in blanco nabyć na podstawie umowy przelewu wierzytelności (art. 509 § 1 k.c.).

Sąd Okręgowy podzielił zapatrywanie pozwanego, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Weksel został wypełniony w dniu 31 lipca 2008 r., podczas gdy z treści deklaracji wekslowej wynika, że (...) sp. z o.o. miała prawo wypełnić je na sumę odpowiadającą łącznej kwocie wierzytelności (...) Sp. z o.o. z tytułu umowy leasingu Nr (...) z dnia 31 lipca 2008 r., w przypadku niedotrzymania umownego terminu płatności wynagrodzenia (...) Sp. z o.o. z tytułu powołanej umowy. Jednakże, powód nie udowodnił, że w dacie wypełnienia weksla, tj. w dniu 31 lipca 2008 r. takie wierzytelności ze strony pozwanego istniały. Natomiast powód w niniejszym procesie dochodzi wierzytelności z 2012 r., co uzasadnia twierdzenie, że w dacie wypełnienia weksla takie wierzytelności jeszcze nie były wymagalne.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo opierające się na drugiej ze wskazanych podstaw, było częściowo usprawiedliwione co do zasady. Pozwany nie kwestionował legitymacji procesowej powoda w tym zakresie, w

szczegółności nie zarzucał, że powód nie wstąpił do umowy leasingu nr (...) w miejsce (...) sp. z o.o. i że może dochodzić od niego roszczenia procesowego na podstawie przedmiotowej umowy leasingu. Sąd pierwszej instancji oddzielnie rozważył zasadność żądania poszczególnych kwot, składających się łącznie na kwotę główną dochodzonego roszczenia.

Sąd Okręgowy uznał, iż **powództwo o zapłatę kwoty 89 816,15 zł** tytułem wynagrodzenia na podstawie umowy leasingu jest usprawiedliwione co do zasady i co do wysokości na podstawie § 6.1 i 6.2 i 6.6. OWU w związku z art. 709<sup>1</sup> i 709<sup>13</sup> § 1 k.c. Zgodnie bowiem z art. 709<sup>1</sup> k.c. świadczenie korzystającego na podstawie umowy leasingu polega na płaceniu finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenia pieniężnego, równego co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego. Z kolei zgodnie z art. 709<sup>13</sup> § 1 k.c., korzystający obowiązany jest płacić raty w terminach umówionych. W ocenie Sądu pierwszej instancji w zgodzie z tym postanowieniem pozostają uregulowania § 6.1 i § 6.2 OWU: „6.1 Korzystający przyjmuje Umowę i zobowiązuje się należycie wypełniać wszystkie swoje zobowiązania wynikające z Umowy, w szczególności płacić Czynsz i inne należne Finansującemu opłaty w dniu ich płatności. 6.2 Czynsze są należne i płatne na rzecz Finansującego na zasadach określonych w odpowiednich Warunkach Szczególnych. Walutą Umowy jest waluta wybrana przez Korzystającego i Finansującego dla celów Umowy i określenia ich wzajemnych zobowiązań. Korzystający będzie terminowo płacił Czynsz z góry, pierwszego dnia miesiąca. Finansujący będzie wystawiał odpowiednie faktury w odstępach miesięcznych. Natomiast stosownie do § 6.6 OWU „czynsz będzie waloryzowany kwartalnie w zależności od zmian odnośnej stopy indeksu określonej w odpowiednich warunkach szczególnych; waloryzacja będzie dokonywana w dniu waloryzacji (w dniu wystawienia faktury)”.

Sąd pierwszej instancji zauważył, iż obowiązek zapłaty rat bądź czynszów leasingowych, stanowi podstawowy obowiązek korzystającego, składający się na elementy przedmiotowo istotne umowy leasingu, co wynika z treści art. 709<sup>(15)</sup> k.c., jak również art. 709<sup>(1)</sup> k.c. Jak wynika z art. 3 Aneksu do Umowy Leasingu, Warunki Szczególne nr (...) – ostatecznie faktycznie wydana kwota netto na zakupy dla Korzystającego w odniesieniu do niniejszej Umowy w okresie realizacji wyniosła 175 664,59 CHF. W związku z tym kwota inwestycji oddana do dyspozycji Korzystającego wymieniona w warunkach szczególnych nr (...) została zamknięta. Miesięczny czynsz wynosi 4 215,60 CHF (bez podatku VAT) od dnia 1 września 2008 przez 48 miesięcy. Powód wskazał, że pozwany nie zapłacił czynszów leasingowych za miesiące od marca do lipca 2012 r. Na potwierdzenie tych należności przedstawił faktury VAT nr (...) z dnia 01 marca 2012 r. na kwotę 17 652,74 zł, (...) z dnia 02 kwietnia 2012 r. na kwotę 17 652,74 zł, nr (...) z dnia 10 kwietnia 2012 r. na kwotę 17 781,36 zł, nr (...) z dnia 02 maja 2012 r. na kwotę 18 768,77 zł, nr (...) z dnia 01 czerwca 2012 r. na kwotę 18 768,77zł, nr (...) z dnia 02 lipca 2012 r. na kwotę 18 052,37. Na każdej z tych faktur został określony wskaźnik waloryzacji oraz kurs franka szwajcarskiego, według którego pozwany obliczał świadczenie pieniężne w złotych polskich. Łącznie kwota zadłużenia z tytułu czynszów leasingowych wynosi 89 816,15 złotych, co wynika z sumowania wyżej wymienionych kwot.

Pozwany nie kwestionował, że wyżej wskazane kwoty nie zostały zapłacone powodowi. Nie udowodnił także, że należności z tego tytułu zapłacił. Nie kwestionował również ich zasadności oraz sposobu wyliczenia, ani wskaźnika waloryzacji oraz kursu franka szwajcarskiego, według którego nastąpiło obliczenie świadczenia pieniężnego w złotych polskich. W związku z powyższym Sąd Okręgowy uznał powództwo w tej części za usprawiedliwione.

Także **powództwo o zapłatę kwoty 28 913,71 zł** tytułem kary umownej na wypadek rozwiązania umowy leasingu przez Finansującego z powodu nieuregulowania czynszów przez Korzystającego Sąd Okręgowy ocenił za usprawiedliwione co do zasady i co do wysokości.

Powód dochodził części kary umownej, której całość stanowiła kwota 36 104, 74 zł. Pozwany podniósł zarzut, iż powód nie udowodnił zasadności jak i wysokości dochodzonego roszczenia. Wskazał, że żądana kwota nie wynika z żadnych dokumentów. Podkreślił, że nie wie z czego wynika saldo należne w nocie obciążeniowej i twierdził, że sam wydruk z komputera nie może być uznany za dowód uzasadniający istnienie wierzytelności powoda.

Sąd Okręgowy podzielił pogląd pozwanego, że samo wystawienie faktury nie może kreować obowiązku zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda kwoty 28 913, 71 zł. Dlatego pozwany słusznie wskazuje, że faktury załączone

przez powoda nie stanowią dowodu na istnienie tego zobowiązania, stąd sąd je w dalszych rozważaniach pominął. Jednakże – zdaniem Sądu pierwszej instancji – nie oznacza to, że roszczenie powoda w tym zakresie nie zostało udowodnione, bowiem obowiązek zapłaty tej części należności, jak i sposób jej obliczenia wynika wprost z przepisów ustawy i postanowień umownych. Podstawą prawną powództwa w tym zakresie są § 14.2 OWU w związku z art. 709<sup>15</sup> k.c., który stanowi, że : „W razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. Natomiast § 14.2 OWU strony postanowiły, że: w przypadku rozwiązania Umowy, Korzystający niezwłocznie przekaże Sprzęt do dyspozycji Finansującemu i zapłaci, tytułem kary umownej, kwoty równe wszystkim Czynom, jakie byłyby należne do końca uzgodnionego czasu trwania Umowy. Ponadto, wszelkie koszty poniesione przez Finansującego wskutek zakończenia Umowy, jak również koszty demontażu, pakowania lub transportu zwróconego Sprzętu będą ponoszone wyłącznie przez Korzystającego, bez względu na postanowienia Artykułu 15.

W związku z tym – zdaniem Sądu pierwszej instancji - zasadność roszczenia procesowego oraz jego wysokość została przez powoda udowodniona treścią umowy leasingu. Sąd powołał się ponadto na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2012 r. (sygn. akt I CSK 176/11, LEX nr 1131111), w którym stwierdzono, że „przewidziana w art. 709<sup>15</sup> k.c. zapłata finansującemu przez korzystającego wszystkich przewidzianych w umowie a nie zapłaconych rat, ma na celu przywrócenie takiego stanu, w jakim finansujący znajdowałby się, gdyby korzystający należycie wykonał umowę leasingu i nie dał powodu do jej przedwczesnego zakończenia. Kara umowna pełni zatem funkcję odszkodowania za szkodę poniesioną przez finansującego wskutek naruszenia przez korzystającego umowy leasingu z powodów, za które on odpowiada.” Należało więc badać, czy zakres świadczenia na wypadek wypowiedzenia umowy przez finansującego z powodów leżących po stronie korzystającego, jaki określono w § 14.2 OWU i którego żąda powód, odpowiada zakresowi żądania określonego w art. 709<sup>15</sup> k.c. Z kolei jego nazwa, w ocenie Sądu pierwszej instancji, nie ma znaczenia dla oceny jej należności, gdyż kara umowna określana jest także nazwą odszkodowania, tak jak miało to miejsce wyżej powołanym orzeczeniu Sądu Najwyższego.

Sąd Okręgowy wskazał, iż na podstawie umowy leasingu czynsze leasingowe miały być płacone przez pozwanego przez kolejnych 48 miesięcy poczynając od 1 września 2008 r., tj. do sierpnia 2012 r. W momencie wypowiedzenia przez powoda umowy do jej pierwotnego czasu zakończenia pozostały 2 miesiące. Obliczając należne odszkodowanie należało więc wziąć pod uwagę wysokość czynszu za dwa pozostałe miesiące. Uwzględniając kurs CHF/PLN 3,6491, tj. kurs według którego był obliczony ostatni czynsz. Czynsz wynosił 4022, 01 CHF netto, tj. 4947, 08 CHF brutto, czyli 18 052,37 złotych (4947, 08 CHF x 3, 6491 CHF/PLN). Zatem wysokość odszkodowania należnego za 2 miesiące wynosi 36 104,74 złote (18 052, 37 zł x 2 miesiące). Ponieważ powód żądał jedynie części tak obliczonej kary – Sąd pierwszej instancji orzekł zgodnie z żądaniem pozwu w tej części.

W ocenie Sądu pierwszej instancji **powództwo o zapłatę kwoty 246,00 złotych** tytułem opłaty manipulacyjnej było nieusprawiedliwione co do zasady. Kwota powyższa była dochodzona na podstawie znajdujących się w materiale sprawy faktur: z dnia 10 kwietnia 2012 r. nr (...) oraz z dnia 13 czerwca 2012 r. nr (...). Zgodnie z opisem faktur kwoty te są należne za każdorazowe opóźnienia w płatnościach zgodnie z Tabelą Prowizji i Opłat, zaś jako podstawę dochodzonej w tej wysokości kwoty powód wskazał § 6.9 OWU. Zgodnie z tym postanowieniem w przypadku nie wyrażenia zgody przez Korzystającego na dokonywanie płatności na podstawie polecenia zapłaty, do każdej faktury doliczana będzie stała opłata w wysokości € 25.00. Odnosząc się do tytułu prawnego zapłaty wskazanego w fakturze, Sąd Okręgowy podniósł, że opłata za opóźnienia w płatnościach stanowi w istocie karą umowną za niespełnienie świadczenia pieniężnego. Zastrzeżenie takiej kary, zgodnie z art. 483 § 1 k.c. a contrario jest sprzeczne z ustawą, a w konsekwencji nieważne na podstawie art. 58 § 1 k.c. Stosownie bowiem do art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Tym samym kara umowna nie może być zastrzeżona na wypadek niespełnienia świadczenia pieniężnego. Dlatego też Sąd Okręgowy powództwo w tej części oddalił.

W ocenie Sądu Okręgowego również za nieusprawiedliwione co do zasady należało uznać **powództwo o zapłatę kwoty 3 876,12 złotych** tytułem skapitalizowanych odsetek od zaległych faktur. Sąd wskazał, iż podstawą prawną tego roszczenia są przepisy z art. 481 § 1 i 2 k.p.c. i art. 359 § 2<sup>(1)</sup> k.c. w zw. z § 6.8 OWU. Zgodnie z § 6.8 OWU „O d kwoty Czynszu (wraz z podatkiem), która nie zostanie zapłacona w dacie wymagalności, będą automatycznie, z mocy prawa i bez uprzedniego zawiadomienia, naliczane na korzyść Finansującego odsetki za opóźnienie w płatnościach w maksymalnej wysokości dopuszczalnej przepisami prawa, począwszy od daty wymagalności. Natomiast art. 359 § 2<sup>(1)</sup> k.c. stanowi, że maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Na dochodzoną kwotę składają się: kwota 935,99 zł wskazanych w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 20 marca 2012 r., skapitalizowanych odsetek od faktur (...); kwota 378,23 zł wskazanych w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 18 czerwca 2012 r., skapitalizowanych odsetek od faktury (...); kwota 2 561,90 zł wskazanych w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 30 lipca 2012 r., skapitalizowanych odsetek od faktur (...). Sąd pierwszej instancji uznał, iż żądanie zapłaty odsetek skapitalizowanych od kwot wskazanych w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 30 lipca 2012 r. w kwocie 6,31 złotych jest nieusprawiedliwione co do zasady, z uwagi na to, że roszczenie procesowe zapłatę należności głównej wskazanej w fakturach (...) oraz (...), od której liczone są te odsetki, jest nieusprawiedliwione co do zasady. Nadto żądanie zapłaty kwoty 935,99 zł wskazanej w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 20 marca 2012 r., która dotyczy skapitalizowanych odsetek od faktur (...) oraz kwoty 378,23 zł wskazanej w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 18 czerwca 2012 r. tytułem skapitalizowanych odsetek od faktury (...), jest nieusprawiedliwione co do zasady. Powód podniósł, że są to odsetki ustawowe od należności, które zostały uiszczone po terminie, jednakże tych okoliczności nie udowodnił. Żądanie zapłaty kwoty 2 561,90 zł wskazanych w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 30 lipca 2012 r. tytułem skapitalizowanych odsetek od faktur (...) jest nieusprawiedliwione co do zasady.

Powód złożył pismo przygotowawcze nr 3 wyraźnie wskazując, że żąda odsetek skapitalizowanych na podstawie § 6.8 OWU oraz art. 481 § 1 k.c. W związku tym należy wyjaśnić, że są to odsetki umowne. Powód żąda zatem odsetek umownych skapitalizowanych. Według art. 481 § 1 k.c., jeżeli strony określiły z góry stopę odsetek za opóźnienie nie należą się odsetki ustawowe, lecz odsetki umowne. Odsetki umowne zostały wyraźnie wskazane w § 6.8. OWU, w którym wyjaśniono, że na korzyść Finansującego będą naliczane odsetki za opóźnienie w płatnościach w maksymalnej wysokości dopuszczalnej przepisami prawa, począwszy od daty wymagalności. Natomiast zgodnie z art. 359 § 2<sup>1</sup> k.c. stanowi, że maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne).

Natomiast w piśmie przygotowawczym nr 3 powód wyraźnie wskazał, że odsetki, o których mowa w notach odsetkowych to odsetki skapitalizowane ustawowe. Skoro powód ukształtował podstawę faktyczną powództwa i żądanie powództwa o odsetki skapitalizowane umowne, to sąd nie może orzec o odsetkach skapitalizowanych ustawowych, o których mowa w fakturach VAT, gdyż byłoby to wyrokowanie co do przedmiotu nie objętego żądaniem powództwa (art. 321 § 1 k.p.c.). Dlatego sąd powództwo w tej części oddalił.

W ocenie Sądu Okręgowego także **powództwo o zapłatę kwoty 6 932, 28 zł** tytułem kosztów obsługi zadłużenia, należało uznać za nieusprawiedliwione co do zasady. Sąd wskazał, iż podstawą prawną powództwa w tym zakresie jest § 14.2 OWU. Zgodnie z nim, pozwany jest zobowiązany zwrócić powodowi wszelkie koszty poniesione przez tego ostatniego wskutek wypowiedzenia Umowy. Na wskazaną kwotę opiewa znajdująca się w materiale zgromadzonym w sprawie faktura (...) z dnia 31 października 2012 r. Odpowiada jej przedstawiona również przez powoda faktura wystawiona na niego przez (...) Biuro (...) w Z.. W fakturze tej wyszczególnione są pozycje „Koszty przejęcia i zabezpieczenia” oraz „Koszty transportu”. Pozwany zakwestionował zasadność tego roszczenia, wskazując, że powód nie wskazał w jaki sposób pozycja „Koszty przejęcia i zabezpieczenia” opiewająca na kwotę 6 150 złotych była uzasadniona okolicznością odstąpienia od umowy. Pozwany kwestionował również ekwiwalentność kwot oraz rzeczywistej wartości usług za które zapłacił powód. Sąd podzielił zarzuty pozwanego, gdyż powód nie przedstawił przekonującego uzasadnienia, dla którego koszty odpowiadające pozycji „Koszty przejęcia i zabezpieczenia” były



rzeczywiście uzasadnione wypowiedzeniem Umowy i pozostawały w związku z nim. W szczególności powód nie wykazał, że rzeczywiście poniósł koszty, na które opiewa faktura (...). Pomimo tego, że przedstawił, obok faktury wystawionej przez (...) Biuro (...) w Z., dowód przelewu kwoty 11 078,47 złotych na rzecz tego podmiotu, faktura wystawiona przez kontrahenta powoda nosi nr (...), natomiast zgodnie z opisem przelewu, dotyczy on faktur nr (...). W związku z tym powód nie udowodnił należności z tego tytułu. Dlatego Sąd pierwszej instancji powództwo w tej części oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. Powód wygrał proces w 91 % ( $x = [118\ 730\ \text{zł} \times 100\ \%] : 129\ 785\ \text{zł} = 91\ \%$ ), zaś pozwany wygrał proces w 9 % ( $100\ \% - 91\ \%$ ). Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 5 223 złotych, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3 600 złotych (§ 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 461) oraz koszt czwartej części opłaty stosunkowej od pozwu w wysokości 1 623 złote.

Pozwany poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 4 869 złotych, na które składa się opłata od zarzutów do nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w wysokości  $\frac{3}{4}$  opłaty od pozwu, tj. w przedmiotowej sprawie 4 869 złotych.

Wobec tego pozwany jest zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty 4 753 zł ( $5\ 223\ \text{zł} \times 91\ \% = 100\ \% \times X$ ), natomiast powód jest zobowiązany do zapłaty na rzecz pozwanego kwoty 438 zł ( $4\ 869\ \text{zł} \times 9\ \% = 100\ \% \times X$ ). W związku z tym powodowi należy się zwrot kosztów procesu w wysokości 4 315 zł ( $4\ 753\ \text{zł} - 438\ \text{zł} = 4\ 315\ \text{zł}$ ).

Sąd pierwszej instancji przypomniał, iż zgodnie z art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Wobec tego, że sąd uznał, za niezasadne powództwo w zakresie kwoty 11 054, 10 zł ( $129\ 784, 26\ \text{zł} - 118\ 729, 86\ \text{zł}$ ) uchylił co do tej kwoty wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 28 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty nakaz zapłaty z dnia 12 lutego 2013 r. wydany w postępowaniu nakazowym prowadzonym pod sygnaturą akt XX GNC 91/13 i oddalił powództwo, a nadto w zakresie kwoty 908, 00 zł tytułem kosztów procesu ( $5\ 223\ \text{zł} - 4\ 315\ \text{zł} = 908\ \text{zł}$ ). W pozostałym zakresie sąd utrzymał wyżej wymieniony nakaz zapłaty w całości.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w części, to jest w pkt. 2 utrzymującym nakaz zapłaty z dnia 12.02.2013r. sygn. XX GNC 91/13 w zakresie ponad kwotę 11.054,40 zł, zaskarżył apelacją pozwany (...) Sp. z o.o. w W., zarzucając:

- naruszenie art. 484 § 2 k.p.c. poprzez utrzymanie w mocy nakazu z w sytuacji kiedy w toku postępowania wykazano brak podstawy do wydania nakazu zapłaty.
- naruszenie art. 495 § 2 k.p.c., poprzez uwzględnienie powództwa w zaskarżonym w zakresie innej podstawy prawnej i faktycznej, która nadto nie została w pełni uzasadniona przez powoda.

Uzupełniając apelację pismem z dnia 23.04.2015 r. (k. 300) apelujący wnosił o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez uchylenie nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa również w zaskarżonym zakresie, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego z uwzględnieniem kosztów poniesionych przez pozwanego w pierwszej instancji.

Powód (...) Spółka z o.o. w W. wnosił o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

**Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

***Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, bowiem pomimo częściowo błędnych ustaleń faktycznych i w konsekwencji częściowo błędnej oceny prawnej, zaskarżony wyrok odpowiada prawu.***

Pozwany zarzucał w apelacji, że Sąd Okręgowy niesłusznie uwzględnił powództwo w oparciu o stosunek zobowiązaniowy łączący stronę powodową z pozwanym, wynikający z umowy leasingowej i częściowo utrzymał w mocy nakaz zapłaty w sytuacji kiedy w toku postępowania wykazano brak podstawy do jego wydania. Zdaniem pozwanego Sąd pierwszej instancji niesłusznie uwzględnił powództwo w zaskarżonym zakresie z innej podstawy prawnej i faktycznej, która nadto nie została uzasadniona przez stronę powodową. Pozwany podnosił, iż powodowa spółka cały czas wykazywała swoje uprawnienie do żądania zasądzenia dochodzonej w postępowaniu kwoty na podstawie weksla, zaś Sąd pierwszej instancji uwzględnił stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony, z własnej inicjatywy, zmieniając w ten sposób postawę prawną roszczenia. Pozwany zarzucał ponadto, że powodowa spółka w sposób niedostateczny udowodniła i uzasadniła swoje roszczenie z umowy leasingu.

Odnosząc się do tak sformułowanego i uzasadnianego zarzutu naruszenia art. 495 § 2 k.p.c., zgodnie z którym „W toku postępowania (po wniesieniu zarzutów od nakazu – przyp. Sądu Apelacyjnego) nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych. Jednakże w razie zmiany okoliczności powód może żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy.”, w ocenie Sądu Apelacyjnego nie doszło do naruszenia tego przepisu. Zauważyć należy, iż powód już w pozwie wskazywał na zabezpieczeniową funkcję weksla oraz przedstawił dowody na istnienie roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego (punkt 2 uzasadnienia pozwu). W szczególności powodowa spółka przedstawiła faktury stwierdzające niezapłacone przez pozwaną raty leasingowe, co do których zasadności wystawienia, jak i wysokości pozwana nie podniosła żadnych zarzutów. Powód również w dalszych pismach przygotowawczych (nr 1 z 13 czerwca 2013 r. oraz nr 3 z 24 października 2013 r.) przedstawiał dowody na istnienie roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego. W tej sytuacji niewątpliwym jest, iż żądanie pozwu oparte było na dwóch podstawach faktycznych i prawnych, tj. na roszczeniu wynikającym z weksla oraz ze stosunku podstawowego jakim była umowa leasingu. Oznacza to, że w przypadku, gdyby okazało się, że zobowiązanie wekslowe nie istnieje, sąd rozpatruje żądanie pozwu wynikające, z drugiej podstawy (por. wyrok SN z 15 marca 2007 r., II CSK 495/06). Zauważyć też należy, iż powoływany przez pozwanego w uzasadnieniu apelacji wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2002 r., IV CKN 948/00 – wbrew temu co twierdzi pozwany – potwierdza zasadność stanowiska powodowej spółki. W wyroku tym Sąd Najwyższy stwierdza, że sąd rozpoznający zarzuty od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla może uwzględnić stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony (...) wówczas, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na taką płaszczyznę podejmie stosowne czynności. W stanie faktycznym, w oparciu o który orzekał Sąd Najwyższy, skarżący ( podobnie jak powodowa spółka w niniejszej sprawie) już w pozwie o wydanie nakazu zapłaty uzasadniał zgłoszone żądanie nie tylko dołączonym wekslem gwarancyjnym, ale także poprzez powołanie okoliczności dotyczących stosunku podstawowego. Sąd Najwyższy uznał, że w tej sytuacji sąd powinien uwzględnić stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym, weksel został wystawiony. W sprawie niniejszej nie można więc zasadnie twierdzić, że strona powodowa cały czas wykazywała swoje uprawnienie do żądania zasądzenia dochodzonej w postępowaniu kwoty jedynie na podstawie weksla, a zmiana postawy prawnej roszczenia nastąpiła z inicjatywy sądu oraz, że strona powodowa nie udowodniła w sposób dostateczny swojego roszczenia z umowy leasingu. Zauważyć też trzeba, iż pozwany w apelacji w ogóle nie wskazał, dlaczego uważa, że roszczenie z umowy leasingu – w zakresie w jakim uwzględnił je Sąd pierwszej instancji – nie zostało udowodnione.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie można odmówić słuszności stanowiska pozwanego, iż jeśli Sąd pierwszej instancji uznał, że nie było podstaw do wydania nakazu zapłaty na podstawie weksla z uwagi na to, iż taki stosunek zobowiązaniowy nie istniał pomiędzy stronami niniejszego procesu, to Sąd pierwszej instancji powinien był uchylić nakaz zapłaty w całości. Konsekwencją bowiem braku podstawy do wydania nakazu zapłaty powinno być jego uchylenie zgodnie z przepisem art. 496 k.p.c. i orzeczenie o żądaniu pozwu.

Jednakże – pomimo tego braku konsekwencji w rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji – jest ono ostatecznie prawidłowe, bowiem Sąd ten nietrafnie uznał, że podstawa powództwa z roszczenia wekslowego była nieusprawiedliwiona.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że załączony do pozwu weksel został wystawiony przez pozwaną w celu zabezpieczenia wierzytelności z tytułu umowy leasingu nr (...) z dnia 31 lipca 2008 r., zawartej przez pozwaną z (...) sp. z o.o. w W., w miejsce której, we wrześniu 2008 r., wstąpiła powodowa spółka. Wstąpienie to nastąpiło zgodnie z zawartą przez powodową spółkę z (...) sp. z o.o. w W. umową ramową ( wraz z aktem przekazania z 09/09/2009), na mocy której powodowa spółka nabyła sprzęt będący przedmiotem umowy leasingu zawartej przez (...) sp. z o.o. z pozwaną spółką. Zgodnie z zawartą umową ramową (ust. 3.2 w Części II zatytułowanej Umowa sprzedaży sprzętu w leasingu) (...) w dniu 9 września 2008 r. przeniósł także na rzecz powodowej spółki zabezpieczenia ustanowione na jego rzecz w postaci wystawionych przez pozwaną spółkę weksli in blanco (pkt 3 aktu przekazania z 09/09/2008).

W chwili obecnej nie może budzić wątpliwości, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych utrwalone jest stanowisko, iż odbiorca weksła in blanco, imiennie określony w upoważnieniu do uzupełnienia, może przenieść weksel wraz z upoważnieniem do uzupełnienia w drodze przelewu, chyba że co innego wynika z treści upoważnienia do uzupełnienia (wyrok SN z 25 listopada 2011 r. I CSK 387/10). W niniejszej sprawie ani umowa leasingu, ani deklaracja wekslowa (wbrew twierdzeniom pozwanej spółki zgłoszonym jeszcze w zarzutach od nakazu zapłaty), ani żadne inne dokumenty, nie wyłączały możliwości przeniesienia w drodze przelewu praw związanych z wystawionym przez pozwanego wekslem.

Godząc się z tym stanowiskiem, że dopuszczalny jest obrót wekslem in blanco przed jego uzupełnieniem w drodze przelewu, Sąd pierwszej instancji uznał jednak jednocześnie, że w niniejszej sprawie do uzupełnienia weksła przez (...) sp. z o.o. doszło przed dniem zawarcia umowy sprzedaży przedmiotu leasingu nr (...) i przed dniem wystawienia aktu przekazania praw z weksła. Przeniesienie praw z weksła nastąpiło bowiem w dniu 9 września 2008 r., zaś uzupełnienie weksła przez stronę powodową, według Sądu Okręgowego, nastąpiło w dniu 31 lipca 2008 r., co było niezgodne z porozumieniem wekslowym, gdyż powodowa spółka nie wykazała aby w tej dacie istniały wymagalne wierzytelności na które mogłaby wypełnić weksel.

Słusznie w odpowiedzi na apelację podnosiła strona powodowa, że takie stanowisko Sądu pierwszej instancji jest chybione. Sąd ten błędnie utożsamił bowiem datę wystawienia weksła (31 lipca 2008 r.) z datą jego wypełnienia, które nastąpiło nie 31 lipca 2008 r. lecz w grudniu 2012 r. –zgodnie z zawiadomieniem o wypełnieniu weksła z dnia 18 grudnia 2012 r. znajdującym się w aktach sprawy na k. 29. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji błędnie uznał, że wypełnienie weksła nastąpiło przed datą wstąpienia powodowej spółki do umowy leasingu i przed powstaniem wierzytelności wskazanych w pozwie jako składających się na sumę wekslową. Jest oczywistym, że sytuacja taka nie mogła mieć miejsca, albowiem w dniu 31 lipca 2008 r. spółka (...) sp. z o.o. nie była jeszcze nawet w posiadaniu weksła in blanco, a więc nie mogła go w tym terminie wypełnić. Nie można było zatem zasadnie twierdzić – w oparciu o błędne ustalenie daty uzupełnienia weksła – iż weksel ten został wypełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym.

Zgodnie z deklaracją wekslową (...) sp. z o.o. miała prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą łącznej kwocie wierzytelności z tytułu umowy leasingu nr (...) z dnia 31 lipca 2008 r., w przypadku niedotrzymania przez pozwaną terminu płatności należności z tytułu powołanej umowy. Weksel, po nabyciu przez powodową spółkę, został uzupełniony zgodnie z deklaracją wekslową na sumę zobowiązań pozwanej wynikającą z w/w umowy leasingu wg stanu na dzień 18 grudnia 2012 roku, co najmniej w zakresie uwzględnionym przez Sąd pierwszej instancji. Powód w postępowaniu przed Sądem Okręgowym wskazywał z jakiego tytułu domaga się zapłaty i przedstawił należności składające się na sumę wekslową, mimo że ciężar dowodu wykazania, że weksel in blanco wypełniono w sposób sprzeczny z porozumieniem spoczywał na dłużniku wekslowym, który zarzut. Pozwany zaś - niezależnie od faktu, że strona powodowa wykazywała zasadność roszczenia w oparciu o stosunek podstawowy, co najmniej w zakresie, w jakim powództwo za uzasadnione uznał Sąd I instancji - nie wykazał, że weksel wypełniono sprzecznie z porozumieniem (deklaracją wekslową).

Trzeba też zauważyć, iż pozwany – odmiennie niż Sąd pierwszej instancji – upatrywał niezgodności wypełnienia weksla z porozumieniem wekslowym w tym, iż – jego zdaniem – upoważnioną do uzupełnienia weksla na podstawie tej deklaracji była jedynie spółka (...) sp. z o.o., natomiast nie był upoważniony do tego żaden inny podmiot. W myśl jednak poglądu wyrażanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego wypełnienie weksla podpisanego in blanco może być tylko wówczas uważane za niezgodne z wolą dłużnika, **jeżeli sprzeciwia się ono wyraźnie oświadczonej wobec wierzyciela wekslowego woli dłużnika** (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8.05.1997 r., II CKN 158/97, OSNC 1997/10/156, z dnia 10.03.1998 r., I CKN 575/97, LEX nr 518105). Tymczasem w deklaracji wekslowej pozwany wyraźnie takiego ograniczenia dla uzupełnienia weksla przez inny podmiot, niż pierwotny leasingodawca, nie zawarł. Nie wynika ono także z samej umowy leasingu, ani innych dokumentów zgromadzonych w sprawie. W świetle powyższego zarzut ten Sąd pierwszej instancji winien był uznać za bezzasadny.

Na marginesie jedynie należy zauważyć, iż powoływany w pierwszym z zarzutów podniesionych w apelacji, przepis art. 484 § 2 k.p.c. nie mógł zostać przez Sąd pierwszej instancji naruszony z tej prostej przyczyny, iż nigdy w obecnym kodeksie postępowania cywilnego taka jednostka redakcyjna nie występowała, gdyż przepis art. 484 nie zawierał paragrafów. Sam zaś przepis art. 484 k.p.c. został uchylony z dniem 1 października 1990 r.

***Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny – dzielając ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną przez ten Sąd ich ocenę prawną z uzupełnieniem wynikającym z uzasadnienia Sądu drugiej instancji – na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku o kosztach procesu rozstrzygając stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.***